

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 58
від 17 лютого 2021 року

Про проект Закону України
“Про внесення змін до деяких законів України
щодо державної підтримки дітей медичних працівників, які померли
внаслідок інфікування коронавірусною хворобою (COVID-19)
у зв’язку з виконанням професійних обов’язків”
(реєстр. № 4374-2 від 30.11.2020)

Комітет з питань освіти, науки та інновацій є головним з опрацювання проекту Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки дітей медичних працівників, які померли внаслідок інфікування коронавірусною хворобою (COVID-19) у зв’язку з виконанням професійних обов’язків” (реєстр. № 4372-2 від 30.11.2020), поданого народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В., Морозом В.В., Гнатенком В.С.

Зазначений законопроект є альтернативним до проекту Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення освітніх пільг для дітей медичних працівників, які померли внаслідок захворювання коронавірусною хворобою (COVID-19) під час виконання професійних обов’язків” (реєстр. № 4374 від 13.11.2020), внесеного народними депутатами України Батенком Т.І., Міньком С.А., Дубневичем Я.В. та іншими народними депутатами України.

Відповідно до пункту 2 Пояснювальної записки метою законопроекту є закріплення на законодавчому рівні пільгових правил вступу до закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої освіти для дітей медичних працівників, у яких помер один із батьків внаслідок інфікування коронавірусною хворобою (COVID-19) у зв’язку з виконанням професійних обов’язків, а також створення умов для оздоровлення та відпочинку таких дітей.

Законопроектом шляхом внесення змін до законів України “Про охорону дитинства”, “Про оздоровлення та відпочинок дітей”, “Про вищу освіту” та “Про фахову передвищу освіту” пропонується поширити пільги у вигляді державної цільової підтримки для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової

передвищої та вищої освіти на дітей визначеної в проекті категорії медичних працівників. Зокрема, передбачено надання державної підтримки для оздоровлення чи відпочинку та здобуття фахової передвищої та вищої освіти дітям медичних працівників закладів охорони здоров'я, наукових установ та залучених до боротьби з коронавірусною хворобою (COVID-19) закладами охорони здоров'я студентів-медиків старших курсів (5 і 6 курс) та інтернів, допущених до роботи відповідно до вимог статті 24 Кодексу законів про працю України, смерть одного із батьків яких настала внаслідок інфікування коронавірусною хворобою (COVID-19) у зв'язку з виконанням професійних обов'язків.

Підтримуючи соціальну спрямованість проектів реєстр. № 4374 та реєстр. № 4374-1, якими передбачено державну цільову підтримку для здобуття освіти і вносяться зміни до законів України "Про вищу освіту" та "Про фахову передвищу освіту", альтернативним проектом, на відміну від зазначених, додатково пропонується внесення таких змін до Законів України "Про охорону дитинства" та "Про оздоровлення та відпочинок дітей", зокрема:

1) у Законі України "Про охорону дитинства" встановлюється державна цільова підтримка для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних та комунальних закладах освіти дітям медичних працівників закладів охорони здоров'я, наукових установ та залучених до боротьби з коронавірусною хворобою (COVID-19) закладами охорони здоров'я студентів-медиків старших курсів (5 і 6 курс) та інтернів, допущених до роботи відповідно до вимог статті 24 Кодексу законів про працю України, смерть одного із батьків яких настала внаслідок інфікування коронавірусною хворобою (COVID-19) у зв'язку з виконанням професійних обов'язків, у тому числі дітям, які навчаються за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, - до закінчення закладів освіти, але не довше, ніж до досягнення ними 23 років;

2) у Законі України "Про оздоровлення та відпочинок дітей" пропонується визнати дітей медичних працівників, у яких помер один із батьків внаслідок інфікування коронавірусною хворобою (COVID-19) у зв'язку з виконанням професійних обов'язків, як дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки. Таким чином, проведення оздоровлення та відпочинку таких дітей (які потребують особливої соціальної уваги та підтримки) здійснюватиметься за кошти державного та місцевих бюджетів.

Головне науково-експертне управління, розглянувши законопроект, вважає за доцільне висловити щодо його змісту наступне.

1. Враховуючи те, що в альтернативному законопроекті, шляхом внесення змін до ч. 14 ст. 19 Закону України "Про охорону дитинства", на відміну від основного проекту, пропонується також поширити передбачені цим Законом пільги і на дітей, які навчаються за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, то аналогічних змін потребує також і Закон України "Про професійну (професійно-технічну) освіту" як спеціальний Закон у галузі професійної (професійно-технічної) освіти, зокрема, його ст. 44¹,

яка передбачає надання відповідної державної цільової підтримки для здобуття професійної (професійно-технічної) освіти пільговим категоріям дітей.

2. У законопроекті пропонується розширити перелік осіб, які мають право на державну цільову підтримку для здобуття професійної (професійно-технічної), вищої та фахової передвищої освіти у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Зокрема, до таких осіб пропонується віднести дітей *“медичних працівників закладів охорони здоров'я, наукових установ та залучених до боротьби з коронавірусною хворобою (COVID-19) закладами охорони здоров'я студентів-медиків старших курсів (5 і 6 курс) та інтернів, допущених до роботи відповідно до вимог статті 24 Кодексу законів про працю України, смерть одного із батьків яких настала внаслідок інфікування коронавірусною хворобою (COVID-19) у зв'язку з виконанням професійних обов'язків”*.

Слід звернути увагу, що у п. 5 пояснювальної записки до законопроекту зазначається, що його реалізація на момент внесення не потребує додаткових фінансових витрат за рахунок Державного бюджету України, що не відповідає дійсності, з огляду на те, що у ньому передбачається розширити державну цільову підтримку для здобуття професійної (професійно-технічної), вищої та фахової передвищої освіти для зазначеної категорії осіб. Варто також зауважити, що відповідна державна цільова підтримка надається у вигляді: *повної або часткової оплати навчання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів; пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти; соціальної стипендії; безоплатного забезпечення підручниками; безоплатного доступу до мережі Інтернет, систем баз даних у державних та комунальних навчальних закладах; безоплатного проживання в гуртожитку; інших заходів, затверджених Кабінетом Міністрів України* (ч. 15 ст. 19 Закону України “Про охорону дитинства”, ч. 15 ст. 44 Закону України “Про вищу освіту” та ч. 11 ст. 43 Закону України “Про фахову передвищу освіту”).

Крім того, на цю категорію дітей пропонується поширити дію Закону України “Про оздоровлення та відпочинок дітей” щодо їх пільгового оздоровлення та відпочинку за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

Відповідно до вимог ст. 27 Бюджетного кодексу України та ч. 3 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України у разі внесення законопроекту, проекту іншого акта, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету (надходжень бюджету та/або витрат бюджету), суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Разом з тим, відповідна інформація відсутня в супровідних документах до законопроекту.

3. Текст законопроекту потребує усунення техніко-юридичних недоліків. Так, за загальними вимогами законодавчої техніки у разі внесення змін до декількох законів, вони подаються у хронологічному порядку, проте-зазначені рекомендації у законопроекті не враховані.

Комітет з питань бюджету за результатами розгляду ухвалив рішення, що проект Закону “Про внесення змін до деяких законів України щодо

державної підтримки дітей медичних працівників, які померли внаслідок інфікування коронавірусною хворобою (COVID-19) у зв'язку з виконанням професійних обов'язків" (реєстр. № 4372-2 від 30.11.2020) має вплив на показники бюджетів (призведе до збільшення видатків державного та місцевих бюджетів). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2021 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2022 року, а після 15 липня 2021 року – не раніше 1 січня 2023 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Міністерство фінансів України у своєму висновку звертає увагу, що реалізація проекту акта потребуватиме додаткових видатків державного та місцевих бюджетів. Прийняття цього законопроекту впливатиме на виконання Закону України про Державний бюджет України у поточному бюджетному періоді; оскільки набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Визначити обсяг додаткових видатків неможливо у зв'язку з відсутністю вихідних даних (щодо кількості здобувачів освіти, яким буде надаватися державна цільова підтримка для здобуття вищої та фахової передвищої освіти).

Зазначений проект Закону України не узгоджується з положеннями Бюджетного кодексу України. Відповідно до статті 27 Бюджетного кодексу України Закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим. Суб'єктом законодавчої ініціативи в порушення вимог статті 27 Бюджетного кодексу України не подано фінансово-економічне обґрунтування з відповідними розрахунками та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Відтак, у зв'язку з відсутністю необхідних фінансово-економічних розрахунків до законопроекту Міністерство фінансів України не має можливості оцінити його вплив на показники державного та місцевих бюджетів та прийняти рішення про доцільність його впровадження.

Міністерство освіти і науки України, підтримуючи заходи в частині розширення можливостей для здобуття фахової передвищої та вищої освіти для дітей медичних працівників, які загинули внаслідок ускладнень від коронавірусної хвороби, водночас, пропонує визначити категорію осіб, на яких поширюються запропоновані заходи, таким чином:

“дітям медичних працівників, студентів-медиків, інтернів, один із батьків яких помер внаслідок захворювання коронавірусною хворобою (COVID-19) під час виконання професійних обов'язків”.

Міністерством соціальної політики України підтримується зазначений законопроект за умови його доопрацювання.

Зокрема, Міністерство соціальної політики зауважує, що доцільно поширити право на отримання такої державної цільової підтримки також на дітей, які здобувають професійну (професійно-технічну) освіту, та внести

відповідні зміни до Закону України “Про професійну (професійно-технічну) освіту”.

Відповідно до пояснювальної записки законопроект на момент внесення не потребує додаткових фінансових витрат з Державного бюджету України.

Підкомітет з питань вищої освіти, розглянувши 15 лютого 2021р. зазначений законопроект та враховуючи пропозиції Головного науково-експертного управління, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Міністерства фінансів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства соціальної політики України, рекомендує повернути його суб’єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Враховуючи вищезазначене, **Комітет з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки дітей медичних працівників, які померли внаслідок інфікування коронавірусною хворобою (COVID-19) у зв’язку з виконанням професійних обов’язків” (реєстр. № 4372-2 від 30.11.2020), внесений народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В., Морозом В.В., Гнатенком В.С., повернути суб’єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити народного депутата України, Голову Комітету з питань освіти, науки та інновацій С.В. Бабака.

Голова Комітету

С.В. Бабак